

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.358/2010/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év március hónap 7. és 28. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év szeptember hónap 3. napján kelt 12.B.667/2010/6. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott cselekményét életveszélyt okozó testi sértés bűntette kísérletének minősíti [Btk. 170. § (1) és (6) bekezdés I. fordulat, Btk. 16. §].

A vádlottat 5 (öt) év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre is ítéli.

A szabadságvesztés próbaidőre felfüggesztését és a pártfogó felügyelet elrendelését mellőzi.

A Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalánál őrzött bűnjelek megsemmisítését mellőzi és azokat a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főosztály Életvédelmi Osztály Életvédelmi Alosztály II.-nek rendeli kiadni 01000/5801/2009/bü. számra hivatkozással.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 10.610 (tízezer-hatszázöt) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni az államnak.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság - a Fővárosi Főügyészség 2010. év május hónap 11. napján kelt NF.22.507/2009/10. számú vádirata alapján eljárva - a 2010. év szeptember hónap 3. napján kihirdetett 12.B.667/2010/6. számú ítéletével a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete [Btk. 166. § (1) bekezdés] miatt - elrendelve a pártfogó felügyeletét - 2 év 5 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

Rendelkezett még a bűnjelek és a bűnügyi költség viselése tárgyában.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész súlyosítás, a vádlott és védője enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2010. év november hónap 19. napján kelt BF.855/2010. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Utalt arra, hogy az elsőfokú ítéleti tényállás részben hiányos: az előéleti adatokat részben pontatlanul, részben hiányosan tünteti fel; másrészt nem tartalmazza a vádlott elmeállapotával kapcsolatos - szakértői véleményen alapuló - adatokat.

Elsősorban a speciális prevenció érdekében hosszabb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazását indítványozta.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásbeli indítványával egyezően nyilatkozott.

Hangsúlyozta, hogy az eddigi eljárások, az azok során alkalmazott joghátrányok a céljukat láthatóan nem érték el, hiszen a vádlott jelenleg más ügyben - részben egy újabb, a szomszédjai sérelmére elkövetett cselekmény miatt - előzetes letartóztatásban van. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott enyhítő körülmények nem meghatározó súlyúak: a cselekmény kísérleti szakban rekedése az anatómiai körülményekre figyelemmel csak a véletlen szerencsén múlt; és az eshetőleges szándék sem ellensúlyozhatja az ittas állapotban, napokkal a korábbi elítélés utáni elkövetés tényét. A kedvezőtlen előéletű és életvezetésű vádlottal szemben az enyhítő szakasz kimerítő alkalmazásával kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés nem szolgálja kellően a büntetési célokat.

Összességében az elsőfokú ítéleti tényállás kiegészítését, a szabadságvesztés tartamának felemelését, valamint a végrehajtás felfüggesztésének mellőzését indítványozta.

A sértett a másodfokú eljárásban akként nyilatkozott, hogy amióta a vádlott újabb - családtagja ellen irányuló - bűncselekmény miatt [is] előzetes letartóztatásba került, a lakókörnyezetben béke van.

A védő a nyilvános ülésen a büntetés enyhítését célzó fellebbezést fenntartva a kísérlet tényére, a cselekményt kiváltó körülményekre, annak indulati jellegére, lényegében sértetti közrehatásra hivatkozott. Utalt a vádlott, valamint a gondozására szoruló, vele egy háztartásban élő édesapja megromlott egészségi állapotára.

A vádlott a védőjéhez csatlakozva megbánásának adott hangot. Elmondása szerint a vádbeli esetkor feldúlt állapotba került, magát védte.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül döntő részében a vádhatósági az alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése szerint.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartva a bizonyítást maradéktalanul lefolytatta.

Úgy a vádlott büntetőjogi beszámíthatósága tekintetében, mint a sértett [az elsőfokú ítélet 3. oldalának utolsó előtti bekezdésében nevezettnek vádlottként való nevesítése nyilvánvaló elírás] sérülései kapcsán igen alaposan és mindenre kiterjedően vizsgálódott; a rendelkezésére álló adatokat, tényeket értékelési körbe vonta; mérlegelési tevékenységéről meggyőző indokolással adott számot.

Az elsőfokú bíróság által így megállapított ítéleti tényállás döntően helyes és teljes; az egyrészt a vádlott személyi körülményeiben időközben bekövetkezett változásra tekintettel szorul némi kiegészítésre, pontosításra; másrészt - amint azt a fellebbviteli főügyészi átirat is helyesen tartalmazza - a tényállás részét kell képezze a csupán az indokolásban szerepeltetett vádlotti elmeállapot.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbi kiegészítéseket teszi:

- A személyi részben az előélet körében 1. sorszám alatt szerepeltetett elítélés ügyszáma 8.B.XXI.836/2005/13.; ebben az ítéletben hatályon kívül helyezésre került a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2005. év december hónap 19. napján jogerős 16.B.1056/2005/10. számú határozatával a 2004. év augusztus hónap 15. napján elkövetett rongálás vétsége miatti 1 év próbára bocsátás [a nyomozati iratok 253 oldalán elfekvő ítélet-kiadmány alapján];
- a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Ügyészség B.XXI.4621/2009. számon a 2009. év augusztus hónap 26. napján elkövetett 4 rendbeli zaklatás vétsége; a B.XXI.2771/2010. számon a 2010. év június hónap 24. napján elkövetett zaklatás vétsége; a B.XXI.1693/2011. számon a 2011. év március hónap 21. napján csoportosan elkövetett garázdaság büntette; míg a B.XXI.3616/2011. számon a 2011. év június hónap 1. napján elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt nyújtott be vádat a vádlottal szemben [a másodfokú bíróság által beszerzett erkölcsi bizonyítvány adata];
- a vádlott előzetes letartóztatását a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. év október hónap 13. napján kelt 3.Bny.44780/2011/2. számú, illetve a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 2011. év október hónap 20. napján jogerős 24.Bnf.2620/2011/2. számú végzésével rendelte el a 2011. év szeptember hónap 24. napján aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette és a 2011. év október hónap 5. napján elkövetett zaklatás vétsége miatt [a másodfokú bíróság által beszerzett határozat-kiadmányok alapján];
- a vádlott nem szenvedett és nem szenved az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely kizárná vagy korlátozná abban, hogy a jelen ügy tárgyát képező cselekménye következményeit felismerje, illetve hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen; gondolatrendszerre ép-lélektani alapon áll, a szomszéddal kialakult konfliktushelyzet motiválja [az elsőfokú ítélet 5. oldal hatodik bekezdése mindezt - mint szakértői megállapítást - tartalmazza, azonban ennek tényállásban való rögzítése szükséges];

- a vádlott és a sértett családja között a viszony 2000. évtől kezdődően romlott meg fokozatosan [az elsőfokú ítélet 2. oldal alulról a harmadik bekezdésének nyilvánvaló elírását javítva].

A tényállás a fenti kiegészítésekkel együtt már hiánytalan és hibátlan - a történések illetően való megállapítását fellebbezés nem is támadta - és a felülbírálat alapjául szolgált a másodfokú eljárásban is.

Az irányadó tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű.

A vádlottnak a másodfokú nyilvános ülésen is megismételt, a jogos védelmi helyzetre való hivatkozása nem foghat helyt, az elsőfokú ítélet 8. oldalának hatodik bekezdésében ezt a Fővárosi Bíróság helyes indokokkal vetette el.

Ehhez kapcsolódóan a másodfokú bíróság arra utal még, hogy a vádlott az udvarból kifelé haladó a sértettet hátulról, a nyakba felülről lefelé irányulóan behatoló késszúrással sebesítette meg; a vádlott és a sértett egymáshoz viszonyított helyzete és a sérülési mechanizmus a jogos védelmi helyzetnek már a felvethetőségét is kizárja.

Téves ugyanakkor a cselekmény emberölés bűntette kísérleteként történő minősítése.

Kétségtelen, hogy a vádlott az irányadó tényállás szerint korábban is már több esetben szidalmazta és fenyegette - megöléssel is - a sértett családját; ez utóbbi azonban inkább szitkozódásként értelmezhető, sem mint az élet kioltására irányuló komoly konkrét és közvetlen szándék kifejezéseként.

A jelen eljárás tárgyát képező cselekmény során pedig egy, az élet kioltására ténylegesen alkalmas eszközzel a neki háttal lévő - így védekezni, a támadást kivédeni nem is tudó - sértettet a nyakán egy esetben közepes erővel megszúrta; mindezzel együtt azonban az okozott sérülés büntetőjogi gyógytartama csupán 8 napon belüli.

Mindazonáltal a jelen ügy tárgyát képező cselekmény tényei és körülményei összességében sem nyújtanak kellő és elégséges alapot az élet kioltására irányuló szándék igazolására az alábbiak okán.

A kérdés eldöntésénél irányadó 15. számú irányelvben foglaltakon túl több eseti döntés is azt támasztja alá, hogy emberölés kísérlete helyett életveszélyt okozó testi sértés kísérlete megállapításának van, lehet adott esetben helye.

Így:

- Az erőfölényben lévő terhelt a 15,5 cm pengehosszúságú késsel öt esetben közepes erővel a csupán korlátozott ellenállás kifejtésére képes sértett felsőteste irányába szúrt, három hét tényleges gyógy-tartamú sérüléseket okozva. A terheltnek megvolt ugyan a reális lehetősége arra, hogy olyan

erővel szúrjon a sértett felsőtestére, hogy annak halála bekövetkezzék; mégis abból, hogy az öt szúrás egyike sem okozott testüreget megnyitó sérülést, nem az ölési szándékra, hanem arra lehet következtetni, hogy a testi épséget sértő magatartás véghezvitelénél a terhelt tudatában a sértett halálának a kívánalma vagy az ebbe való belenyugvás nem merült fel [BH. 1996. 511.].

- A gépkocsit vezető sértett fejére hátulról betonvas-darabbal leadott egy közepes és hét kis-közepes erejű, együttesen is csupán nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket okozó ütés esetén ölési szándék hiányában életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye [BH. 2003. 49.].
- Nem ölési cselekmény állapítható meg annak terhére, aki a sértett verekedésre szóló kihívását elfogadva a kocsmá előtt egy 40 cm hosszú, 2 cm átmérőjű, mindkét végén anyacsavarral ellátott, fél kilogramm súlyú hidraulika csővel annak halántékára nagy erővel, majd pedig a nyakára és tarkójára több kis erejű ütest mért, ezáltal közvetett életveszélyes sérülést okozva [BH. 2004. 348.].
- Végül, és kiemelten: életveszélyt okozó testi sértés róható annak az elkövetőnek a terhére, aki a sértettet a nyakán egy 8,8 cm pengehosszúságú késsel megszúrva annak 3 cm széles bemeneti nyílású, és a nyaki gerincig hatoló 5 cm mély szúrcsatornájú, közvetlen életveszélyt eredményező szúrt sebet okozott [BH. 2006. 240.].

A fenti példákból az szűrhető le, hogy önmagában az eszközből és a sérülés helyéből, jellegéből csak akkor lehet ölési szándékra következtetni, ha ezt az elkövetés egyéb tényei, mozzanatai is alátámasztják.

Az irányadó tényállásból a vádlottnak a sértett testi épsége elleni egyenes szándéka kétséget kizáróan megállapítható, azonban a testi épséget sértő magatartás véghezvitelkor a tudatában a sértett halálának kívánalma, vagy az ebbe való belenyugvás büntetőjogi bizonyossággal nem igazolható.

Az ittas és feldühödött állapotban lévő a vádlott ennél az esetnél - szokásával ellentétben - a sértett megölésével még csak nem is fenyegetődött.

Noha arra ténylegesen lehetősége lett volna, a neki háttal tartózkodó, így a védekezésben ezáltal gátolt sértettet - csupán egy esetben, s akkor is a nyakán szúrta meg csupán olyan erővel, hogy csak 8 napon belül gyógyuló sérülést okozott; ezt követően már semmiféle elkövetői magatartást nem tanúsított, hanem visszament a házba, míg a sértett háborítatlanul kihaladhatott a személygépkocsijához.

Mindez így együttesen az ölési szándék meglétét büntetőjogi bizonyossággal nem igazolja; a Be. 4. § (2) bekezdésére figyelemmel a súlyosabban minősülő bűncselekmény a vádlott terhére nem róható.

Ugyanakkor a vádlott által használt eszköz, annak alkalmazási módja az életveszély okozására messzemenően alkalmas volt; és a szúrás iránya, irányítottasága okán a vádlott cselekménye helyesen a Btk. 170. § (1) és (6) bekezdés I. fordulata szerinti

életveszélyt okozó testi sértés büntettének a Btk. 16. §-ban írt kísérleteként értékelendő.

A minősítésbeli változtatást a másodfokú bíróság megtette.

A büntetés kiszabása kapcsán az elsőfokú bíróság a súlyosító és enyhítő körülményeket kellően feltárta és értékelési körébe vonta.

A minősítés megváltoztatására visszavezethetően a vádlott terhére megállapított bűncselekmény törvényi büntetési tétele immár két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés. A kedvezőtlen vádlotti előéletre és életvezetésre figyelemmel sem látott ezért okot a másodfokú bíróság a börtönbüntetés tartamának súlyosítására - ugyanakkor annak mérséklésére, az enyhítő szakasz alkalmazására sem -; egyben, mint szükségtelent, mellőzte a Btk. 87. § (2) bekezdés b) pontjára való hivatkozást.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a minősítés-változtatás elmaradása esetén az elsőfokú bíróság által alkalmazott joghátrány kirívóan enyhe lenne, annak - az ügyészi állásponttal egyezően - jelentős súlyosítása lett volna indokolt.

A szabadságvesztés végrehajtása abban az esetben függeszthető fel próbaidőre a Btk. 89. § (1) bekezdése alapján, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés a célját annak végrehajtása nélkül is eléri. Ennek megítélése során elsődlegesen az alanyi oldal, különösen a vádlott személyi körülményei bírnak jelentőséggel.

Helyesen hivatkozik a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség arra, hogy ilyen alapos várakozásnak a jelen ügyben nincs, nem lehet helye.

A vádlott korábban is már erőszakos, indulati cselekmények miatt került eljárás alá, és a jelen cselekmény elkövetését követően is a büntetőeljárások sora indult vele szemben; úgy korábban, mint utóbb nagyobb részben a sértettet és családját érintő vádlotti magatartások miatt. A sértett elmondása szerint a cselekmény-sorozatnak csak az vetett véget, hogy a bíróság a vádlottat más ügyben előzetes letartóztatásba helyezte.

A büntetés pusztá fenyegetettsége így láthatóan semmiféle visszatartó erővel nem bír; a speciális prevenciót kizárólag a szabadságvesztés tényleges végrehajtása szolgálhatja.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság mellőzte a 2 év börtönbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését - ezzel összefüggésben a pártfogó felügyelet elrendelését - ugyanakkor a cselekményét ittas állapotban elkövető, büntetett előéletű vádlott vádlottat - mint arra méltatlant - a közügyek gyakorlásától a Btk. 53. § és a Btk. 55. § (1) bekezdése szerint eltiltotta.

Az elsőfokú bíróság - helyesen - az elkövetés eszközét elkobozta, a tulajdonát képező pólót pedig a vádlottnak rendelte kiadni.

Ugyanakkor a hatályos eljárási szabályoknak nem felel meg a nyomozóhatóság által rögzített és biztosított anyag- és DNS-maradványok megsemmisítése; ezért a bűnjeljegyzék 1. és 2. tételszáma alatti tárgyakat a Be. 151. § (2) bekezdése és a Be. 155. § (4) bekezdése alapján a nyomozás során eljáró hatóságnak rendelte kiadni a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti részbeni megváltoztatása a Be. 372. § (1) bekezdésén, míg egyebekben a helybenhagyása a Be. 371. § (1) bekezdésén alapul; az eljárása során felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdésére figyelemmel rendelkezett a másodfokú bíróság, annak megfizetésére a vádlottat kötelezve a Be. 338. § (1) bekezdése szerint.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen - a Be. 386. § (1) bekezdésében írt feltételek hiánya okából - további fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2012. év március hónap 28. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Székely Ákos s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Bíróság 2010. év szeptember hónap 3. napján kelt 12.B.667/2010/6. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.358/2010/8. számú ítéletében írt változtatással 2012. év március hónap 28. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év március hónap 28. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző*